

Câu 1 (2.0 điểm)

Đọc đoạn văn bản sau và thực hiện các yêu cầu của đề:

*“Biển ngàn năm chỉ sinh ra những ngọn gió trời
Sinh ra sóng vỗ bạc đầu ghềnh đá
Một sớm mai biển thấy mình thành mẹ
Khi nghe tiếng trẻ khóc chào đời*

*Đá thâm u bưng nở nụ cười
Nghe hơi thở trẻ thơ đảo bỗng nhiên trẻ lại
Những đêm trăng biển ru hát như người
Sóng mắc võng đưa nôi
Những con sò, con ốc hóa đồ chơi .....”*

*Đảo ngàn năm mơ tiếng nói con người
Mơ hết nỗi tháng năm cô đơn dằng dặc
Sáng nay nghe tiếng trẻ sơ sinh khóc
Đảo thấy mình như mới được sinh ra*

*Tiếng khóc trẻ thơ giữa biển cả bao la
Núm nhau Việt giữa biển khơi sóng gió
Từ tiếng khóc trẻ thơ sẽ mọc lên làng lên phố
Lên tiếng chuông chùa lên lớp học giữa trùng khơi
(Trích *Biển trở về làm mẹ*, Nam Thanh)*

- a. Xác định và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ thứ hai. (1,0 điểm)
b. Các em hiểu như thế nào về khổ thơ cuối trong đoạn văn bản? (1.0 điểm)

Câu 2 (8.0 điểm)

“Chúng ta là người tốt. Nhưng có lúc chúng ta cười cợt trước một người điên. Chỉ một lần thôi. Chúng ta lạnh nhạt trước một lời cầu xin giúp đỡ. Chúng ta tỏ vẻ ghê sợ một người tàn tật. Ta đứng dưng trước một số phận xa lạ nào đó. Ta lợi dụng óc thông minh của mình để đẩy phần thiệt về phía người khác. Một lần thôi. Chỉ một lần ta bỏ phiếu chống lại sự chính trực. Và ta tự nhủ chung quy mình vẫn là người tốt. Chỉ một hành vi nho nhỏ sẽ không ảnh hưởng đến cuộc chiến Thiện - Ác.

Có thật vậy không? Tôi tự hỏi.”

*(Trích *Nếu biết trăm năm là hữu hạn*, Phạm Lữ Ân, NXB Hội nhà văn, 2011)*

Từ đoạn trích trên, các em hãy viết một bài văn nghị luận ngắn trả lời cho câu hỏi:

“Chỉ một hành vi nho nhỏ sẽ không ảnh hưởng đến cuộc chiến Thiện - Ác. Có thật vậy không?”

Câu 3 (10.0 điểm)

Có ý kiến cho rằng: *“Một tác phẩm văn học chỉ có thể tồn tại vững bền khi nó chứa đựng bao nỗi trăn trở về nhân sinh”*.

Các em hãy làm sáng tỏ ý kiến trên qua việc phân tích một số tác phẩm trong chương trình Ngữ văn lớp 9.

*****

HƯỚNG DẪN CHẤM
MÔN : NGỮ VĂN - LỚP 9
(*Hướng dẫn chấm này có 03 trang*)

A. HƯỚNG DẪN CHUNG

- Giám khảo cần nắm bắt được nội dung trình bày của học sinh để đánh giá một cách tổng quát bài làm, tránh đếm ý cho điểm. Cần chủ động và linh hoạt khi vận dụng *Hướng dẫn chấm* này.
- Đặc biệt trân trọng những bài viết sáng tạo, có cách diễn đạt chặt chẽ, mạch lạc, giàu hình ảnh và cảm xúc, có cách nhìn riêng, cách trình bày riêng nhưng hợp lí.
- Điểm toàn bài là tổng điểm của ba câu, không làm tròn số và tính lẻ đến 0,25 điểm.

B. ĐÁP ÁN VÀ BIỂU ĐIỂM

Câu 1 (2.0 điểm)

Nội dung yêu cầu	Điểm
a. Xác định và nêu tác dụng của biện pháp tu từ được sử dụng trong khổ thơ thứ hai: - Biện pháp tu từ: Nhân hóa / So sánh (Trả lời được một trong hai biện pháp tu từ: 0.5 điểm) - Hiệu quả biểu đạt: Thiên nhiên biến đảo trở nên <i>sống động, gần gũi, ấm áp</i> khi có tiếng khóc trẻ thơ / sự sống của con người (0.5 điểm) (Lưu ý: Chấp nhận những cách diễn đạt có ý tương tự.)	1.0
b. Ý thơ của khổ thơ cuối: Tiếng khóc trẻ thơ sẽ làm sự sống sinh sôi nảy nở giữa biển đảo bao la (Lưu ý: Chấp nhận những cách diễn đạt có ý tương tự.)	1.0

Câu 2 (8.0 điểm)

Nội dung yêu cầu	Điểm
I. Yêu cầu về hình thức và kỹ năng: - Thí sinh vận dụng thuần thục cách thức làm bài văn nghị luận xã hội về một tư tưởng đạo lí. - Bài văn có bố cục và cách trình bày hợp lí. - Hệ thống luận điểm rõ ràng, lập luận chặt chẽ. - Diễn đạt trôi chảy; không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu. * Lưu ý yêu cầu của đề: Một bài văn nghị luận có dung lượng ngắn	1.0
II. Yêu cầu về nội dung, kiến thức: Hiểu đúng ý nghĩa của đoạn trích, luận bàn đầy đủ về vấn đề nghị luận và những khía cạnh liên quan của vấn đề. Thí sinh có quyền đưa ra những ý kiến riêng, điều quan trọng là cách hiểu và cách bàn luận phải xuất phát từ ý tưởng được nêu trên đề, phù hợp với chuẩn mực chung của xã hội cũng như có sự hợp lý trong lập luận. Bài làm có thể hướng đến các nội dung sau:	7.0
1. Giải thích: - <i>Một hành vi nhỏ nhỏ</i> : Một hành động, việc làm nhỏ bé, đơn giản ở phạm vi hẹp. - <i>Cuộc chiến Thiện - Ác</i> : Cuộc đấu tranh vĩ đại của con người chống lại những điều xấu xa để xây dựng cuộc sống tốt đẹp. - <i>Có thật vậy không?</i> Câu hỏi biểu thị sự hoài nghi, băn khoăn về tính đúng đắn của quan	2.0

điểm. → Phải chăng những hành động nhỏ bé của mỗi người sẽ không thể ảnh hưởng đến kết quả của quá trình đấu tranh chống lại cái xấu, cái ác?	
2. Bàn luận: - Mỗi hành vi của con người đều là nhỏ bé, có thể không tạo ra những ảnh hưởng lớn: + Mỗi con người, đều có những ưu thế riêng về năng lực, vẫn là một cá thể nhỏ bé với đời sống hữu hạn. + Mỗi con người, với không gian sống cụ thể, nhỏ hẹp, có thể chỉ tạo ra những tác động nhất định trong phạm vi có giới hạn của đời sống. - Nhưng, sự vận động, biến đổi của đời sống lại được tạo dựng từ chính những hành động nhỏ bé: + Cuộc sống lớn lao được cấu thành từ đời sống của muôn vàn cá thể đơn lẻ. + Mỗi hành động dù nhỏ bé nhưng nếu được lan truyền, cộng gộp trong cộng đồng sẽ tạo ra những tác động bất ngờ, sâu sắc có thể tạo ra những biến chuyển lớn lao. - Quan niệm <i>Chỉ một hành vi nhỏ sẽ không ảnh hưởng đến cuộc chiến Thiện - Ác</i> là suy nghĩ sai lầm, tạo ra ảnh hưởng tiêu cực: + Quan niệm này đã phủ nhận vai trò của những nỗ lực, cố gắng có ý nghĩa tích cực, đồng thời cũng xem nhẹ ảnh hưởng của những hành vi tiêu cực của cá nhân trong đời sống. Điều này khiến con người không suy nghĩ nghiêm túc khi quyết định hành động. + Quan niệm này không hướng đến khích lệ con người vươn lên, tự tin vào chính mình để góp sức cống hiến cho đời, cũng không có ý nghĩa cảnh tỉnh con người trước những nguy cơ tha hóa. - Cần phê phán những hành vi tùy tiện, thiếu cân nhắc, thiếu trách nhiệm. - Tuy nhiên, đánh giá đúng vai trò của những hành vi nhỏ nhưng cũng không nên quá hà khắc với những sai lầm nhỏ của bản thân cũng như của người khác.	3.5
3. Bài học nhận thức và hành động - Luôn có ý thức hướng tới những điều tốt đẹp, trong từng lời nói, từng hành động, trong từng khoảnh khắc của đời sống. - Chúng ta cần trau dồi tri thức để nhận thức thấu đáo, ứng xử đúng đắn trong từng tình huống của đời sống.	1.5
* Lưu ý: Xem xét cả hai yêu cầu về hình thức, kỹ năng và kiến thức để cho điểm.	

Câu 3 (10.0 điểm)

Nội dung yêu cầu	Điểm
I. Yêu cầu về hình thức và kỹ năng: - Thí sinh biết kết hợp kiến thức và kỹ năng để viết bài văn nghị luận về một ý kiến bàn về văn học. - Bài viết phải có bố cục chặt chẽ, rõ ràng; kết hợp nhuần nhuyễn các thao tác lập luận giải thích và chứng minh; diễn đạt trôi chảy; không mắc lỗi chính tả, dùng từ, đặt câu.	2,0
II. Yêu cầu về nội dung, kiến thức: Thí sinh có thể trình bày theo nhiều cách khác nhau, song cần xác định đúng vấn đề nghị luận, thể hiện tốt năng lực cảm thụ văn học. Bài làm cần đảm bảo những định hướng chính sau:	8,0
1. Giới thiệu, dẫn dắt vấn đề: Vấn đề nghị luận và tác giả, tác phẩm (được lựa chọn để phân tích).	1,0
2. Giải thích: Ý kiến đã đề cập đến đặc trưng, cũng như giá trị của tác phẩm văn học. Tác phẩm văn học là một thể giới nghệ thuật vừa chứa đựng những nhận thức sâu sắc về hiện thực vừa chứa đựng những suy tư, trăn trở, những rung động mãnh liệt của người nghệ sĩ về con	2,0

<p>người và cuộc đời. Trong tác phẩm nghệ thuật, người nghệ sĩ không chỉ phản ánh cuộc sống khách quan mà còn bày tỏ tình cảm, thái độ chủ quan của mình, nói lên ước mơ, khát vọng của mình hướng đến nhân sinh. Và khi những “<i>trăn trở về nhân sinh</i>” ấy lại khơi dậy những trăn trở trong tâm hồn người đọc bao thế hệ thì lúc ấy, tác phẩm văn học sẽ trường tồn.</p>	
<p>3. Phân tích - chứng minh :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Thí sinh lựa chọn được một số tác phẩm văn học (ít nhất 2 tác phẩm) trong chương trình Ngữ văn lớp 9 theo hướng phục vụ tốt nhất cho việc làm sáng tỏ nhận định của đề bài. Bài làm phải có ý thức bám sát nhận định. - Chú ý phân tích tác phẩm ở các phương diện sau: <ul style="list-style-type: none"> + Tác phẩm đã <i>chứa đựng</i> những <i>nỗi trăn trở</i> nào về nhân sinh? + Tác phẩm đã khơi dậy <i>những trăn trở</i> nào trong tâm hồn người đọc? 	4,0
<p>4. Đánh giá chung:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ý kiến trên là một nhận thức sâu sắc, một lời khẳng định xác đáng về đặc trưng cũng như giá trị của tác phẩm văn học. - Văn chương có giá trị muôn đời bao giờ cũng chứa đựng những xúc động mãnh liệt, những đau đáu yêu thương, những suy tư trăn trở, cho đời cho người của nghệ sĩ. Hay nói cách khác, tác phẩm văn chương có tầm vóc phải chứa đựng giá trị nhân đạo sâu sắc. 	1,0
<p><i>* Lưu ý: Xem xét cả hai yêu cầu về hình thức, kỹ năng và kiến thức để cho điểm.</i></p>	

----- HẾT -----